

Dnro 85/93/23

25.1.2023

Apulaistietosuojavaltuutetun lausunto asiaan HE 108/2022 vp hallituksen esitys eduskunnalle kirkkolaiksi ja siihen liittyviksi laeiksi

Apulaistietosuojavaltuutettu kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto otsikossa olevasta asiasta.

Henkilötietojen käsittely ja yleisen tietosuoja-asetuksen asettamat vaatimukset on nyt lausuttavana olevassa esityksessä otettu selkeämmin huomioon kuin edeltäneessä esityksessä kirkkolaki (19/2019) sekä sitä täydentäneessä esityksessä (93/2019). Esimerkiksi ehdotuksessa henkilötietojen rekisterinpitäjyyteen liittyvä sääntely kirkon eri toimijoiden välillä on selkeämpää kuin edeltävässä ja sitä täydentäneessä esityksessä kirkkolaiksi.

Henkilötietojen käsittelyperusteista

Lausuttavana olevan hallituksen esityksen 108/2022 vp sivulla 25 on todettu seuraavaa:

Avun tarpeen mukaan seurakunnan ylläpitämään diakoniatyötä koskevaan henkilörekisteriin voidaan tietosuoja-asetuksen 6 artiklan f alakohdan perusteella kerätä nimi- ja yhteystietojen lisäksi tietoja henkilön taloudesta ja varallisuudesta taikka sosiaalisista suhteista kuten perheestä.

Apulaistietosuojavaltuutettu toteaa, että yleisen tietosuoja-asetuksen 6 artiklassa on lueteltu ne perusteet, jotka mahdollistavat henkilötietojen käsittelyn rekisterinpitäjän toiminnassa.

Yleisen tietosuoja-asetuksen 6 artiklan 1 kohdan f alakohta mahdollistaa henkilötietojen käsittelyn lainmukaisuuden silloin, kun käsittely on tarpeen rekisterinpitäjän tai kolmannen osapuolen oikeutettujen etujen toteuttamiseksi, paitsi milloin henkilötietojen suojaa edellyttävät rekisteröidyn edut tai perusoikeudet ja -vapaudet syrjäyttävät tällaiset edut, erityisesti jos rekisteröity on lapsi.

Kun henkilötietojen käsittelyperusteena halutaan soveltaa yleisen tietosuoja-asetuksen 6 artiklan 1 kohdan f alakohdan mukaista oikeutettua etua, määriteltyä etua tulee punnita rekisteröidyn etuja vasten sen selvittämiseksi, kumman intressi on painavampi. Se, voidaanko oikeutettu etu tosiasiallisesti katsoa rekisteröidyn edut syrjäyttäväksi, saadaan selville suorittamalla huolellisesti niin sanottu tasapainotesti. Tässä testissä rekisterinpitäjän ja kolmannen osapuolen etua punnitaan rekisteröidyn etua ja oikeuksia vasten.

Oikeutetussa edussa on kyse nimenomaan rekisterinpitäjän tai kolmannen tahon oikeutetusta edusta, ei rekisteröidyn oikeutetusta edusta.

Koska nyt lausuttavana olevassa esityksessä ei apulaistietosuojavaltuutetun käsityksen mukaan ole nähtävissä, että lakia kirjoitettaessa olisi tehty punnintaa rekisteröidyn tai kolmannen tahon välillä, herää kysymys, onko tässä sivulla 25 kirjoitetussa perusteluissa mahdollisesti tullut inhimillinen virhe kohtaa kirjoitettaessa?

Myös yksityiskohtaisissa perusteluissa sivulla 96 kahdeksan luvun 1 momentissa on toistettu, että *Seurakunnat saavat pitää avustettavista henkilöistä diakoniatyön rekisteriä, johon voidaan kerätä tietosuojasetuksen 6 artiklan 1 kohdan f alakohdan perusteella avustettavan henkilön nimi ja yhteystiedot sekä tarvittaessa henkilötunnus.*

Apulaistietosuojavaltuutettu katsoo, että selkeämpi käsittelyperuste diakoniatyötä koskevien tietojen osalta olisi 6 artiklan 1 kohdan c alakohta, eli henkilötietojen käsittely on tarpeen lakisääteisen veloitteen noudattamiseksi. Yleisen tietosuojasetuksen 6 kohdan 3 kohdan mukaan 6 artiklan 1 kohdan c alakohdassa tarkoitetun käsittelyn perustasta on säädettävä joko a) unionin oikeudessa; tai b) rekisterinpitäjään sovellettavassa jäsenvaltion lainsäädännössä.

Nyt lausuttavan olevassa ehdotuksessa uudeksi kirkkolaiksi ja sen 3 luvun 1 §:ssä on seurakunnan tehtäväksi asetettu toteuttaa kirkon tehtävää huolehtimalla jumalanpalveluksen pitämisestä, sakramenttien toimittamisesta, diakoniasta, lähetystyöstä ja muista kristilliseen sanomaan perustuvista julistus- ja palvelutehtävistä. Tämän ehdotetun uuden kirkkolain 3 luvun 1 §:n perusteella pystyttäisiin perustelemaan diakoniatyössä se, että henkilötietojen käsittelyperuste pohjautuu rekisterinpitäjän lakisääteiseen velvollisuuteen.

Apulaistietosuojavaltuutettu

Heljä-Tuulia Pihamaa